

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm
2016-09-29

Vår referens
Andreas Vass

Dnr
N2016_05511_ITP

Remissyttrande – Till sista utposten. En översyn av postlagstiftningen i ett digitaliserat samhälle. (SOU 2016:54)

Företagarna har givits möjlighet att yttra sig över utredningens betänkande och vill lämna övergripande kommentarer på dess förslag.

Ställningstagande: Som Företagarna angav i det första delbetänkandet är utredningens ansats i grunden bra eftersom utredningen försöker titta på nya lösningar för att hålla nere både kostnader och miljöpåverkan för postverksamheten. Företagarna kan dock inte ställa sig bakom förslaget om att förändra kravet på femdagarsutdelning, eftersom det riskerar att öka skillnaderna i samhällsservice utifrån om man bor i glesbygd eller storstad. Kravet på femdagarsutdelning är sammanlänkat med utredningens tidigare förslag om en förändring i övernattsbefordran. Dessa viktiga funktioner i postverksamheten är viktiga för såväl företagare som privatpersoner och kan i händelse av försämring innebära stora utmaningar, framförallt på landsbygden.

Bakgrund: Sedan år 2000 har brevvolymerna enligt utredningen minskat med 32,5 procent. Samtidigt är tillväxttakten inom e-handeln hög med ökad paketbefordran som följd. Utvecklingen följer av samhällets digitalisering och bidrar därmed till nya förutsättningar för att bedriva postverksamhet. Minskande befolkning i gles- och landsbygd bidrar dessutom till ytterligare utmaningar att tillgodose behov av postservice i hela landet. Utredningen har därför i sitt direktiv fått i uppgift att kartlägga och analysera hur postmarknadens utveckling påverkas av den ökande digitaliseringen. Därefter ska analysen ställas mot rådande och framtida behov av posttjänster och föreslå anpassningar av lagstiftningen.

Utredningens bedömning är att dessa förändringar i framtiden kan komma att påverka förutsättningarna för postservice i gles- och landsbygd i ännu större utsträckning varför de finner skäl att förtydliga hur bestämmelserna om undantagen från femdagarsutdelning i den samhällsomfattande posttjänsten ska tolkas och tillämpas. Utredningen bedömer att samhällsupdragets omfattning bör förtydligas i de delar som avser undantag från femdagarsutdelning och var utdelning av postförsändelser ska ske. Förslagen ger Post- och telestyrelsen möjlighet att i föreskrifter reglera detta vid behov.

Företag och konsumenters ökade behov av servicetjänster

Utredningen konstaterar att digitaliseringen av samhället har inneburit förändrade kommunikationsmönster med ständigt ökande e-handel som följd. Detta ställer allt större krav på en väl fungerande distribution av paket både till företag och till privatpersoner. Förutsättningarna för att bedriva postverksamhet förändras ständigt. Inte minst märks det på landsbygden där förändringarna ibland innebär att postservicen försämras.

En stor del av utredningen bygger på digitaliseringens utveckling som en möjliggörare för att anpassa och ändra postlagstiftningen för att möta upp nuvarande och framtida behov. Därför är det viktigt att det är tydligt vad den samhällsomfattande posttjänsten innebär. Som Företagarna angav i sitt remissvar till det första delbetänkande har inte utredningen tagit tillräcklig hänsyn till den bristfälliga internuppkoppling som råder i landet. Utredningens utgångspunkt är det digitaliserade samhället och som också ligger till grund för att förändra postlagstiftningen. Utredningen har dock missat det faktum att tillgången på grundläggande bredband på landsbygden är långt ifrån på samma nivå som vid tätortsregioner. Dessutom är dagens bredbandstillgång på landsbygden inte framtidssäker, dvs. den klarar inte ökade kapacitetskrav. Utredningen underbygger förslagen snarare på ett i framtiden digitaliserat land med lika förutsättning i hela landet. Detta är en missuppfattning. Många regioner saknar istället tillfredsställande digitala lösningar.

Därmed motsätter sig Företagarna förslaget om en ökad flexibilitet i utdelningsfrekvensen vilket föreslås innebära att införa undantag från kravet på femdagarsutdelning. Faktum är att glesbygdskommuner har större behov av att kunna skicka och hämta paket, vilket kommer av att de har svårare att ta sig fysiskt till butiker än företag i tätbefolkade områden. Företag på lands- och glesbygd samt i skärgården har heller inte tillgång till alternativa leveransmöjligheter, som t.ex. budfirmor, på samma sätt som i städerna.

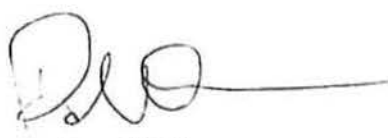
Som Företagarna angav i det första remissvaret är det alltför stort fokus på att dra ner på ökade kostnader för dagens posthantering. Detta kan i förlängningen ställa sig i vägen för Sveriges utveckling mot ett sammanhållet land där alla regioner har samma tillväxtpotentialer. Kravet på femdagarsutdelning är nära kopplat till dagens krav om övernattningsbefordran, där vi också motsätter oss föreslagna försämringar. Utredningens förslag kan få stora konsekvenser för de företag som har delar av sin marknad i en annan del av Sverige, till exempel företag i glesbygd som säljer varor eller tjänster till kunder storstadsregionerna.

Konsekvenser för företagen

Företagarna är positiva till att utredningen lyfter fram behovet av posttjänster utifrån såväl privatpersoner som mikroföretag. Företagarna saknar dock en analys kring effekterna för små företag vid reglernas utformning. På den moderna landsbygden vilar många samhällsfunktioner på att kommunikation, såväl digitalt som fysiska brev fungerar. Företag har ett stort behov av att kunna svara mot kunders behov och efterfrågan, vilket i sin tur ställer höga krav på snabb kommunikation, såväl digitalt som fysiska brev. Att inte ha tillgång till postservice kan vara frågor som stoppar entreprenören från företagsetablering eller fortsatt verksamhet på landsbygden. Även internet är den i särklass viktigaste förbindelsen en företagare har till marknader och leverantörer. Frekvent återkommande störningar i bredbandsnätet skapar därför stora svårigheter för företagare på landsbygden. Att inte ha en bra nätverksuppkoppling kan medföra extra kostnader för företagare.

Det betyder att ökade skillnader i samhällsservice utifrån om man bor i glesbygd eller storstad kan vara mer kostsamt för den svenska samhällsekonomin.

Slutligen, för Företagarna är posttjänster en vital funktion i den grundläggande service som kallas för samhällsviktig verksamhet som är av särskild betydelse för befolkningens liv och hälsa, för samhällets funktionalitet samt för våra grundläggande värden. Som utredningen själv konstaterar i den samhällsekonomiska analysen kan marginella försämringar av postservicen leda till avfolkning eller försämrade förutsättningar att bedriva näringsverksamhet. För Företagarna är detta inte acceptabelt eller rätt utveckling då människors behov och önskemål ska sättas i centrum, i såväl tätort som glesbygd, vid utformning av den samhällsomfattande posttjänsten. Därmed bör varken femdagarsutdelning eller befordringshastigheten förändras.

Patrik Nilsson

Chef Analys & Opinion

Andreas Vass

Analytiker